

Plenum

Tisdag 21.3.2017 kl. 13.59—19.04

10. Att återinföra lönenivåindex som arbetspensionsindex

Medborgarinitiativ MI 4/2016 rd

Utskottets betänkande ShUB 4/2017 rd

Andra behandlingen

Talman Maria Lohela: Ärende 10 på dagordningen presenteras för andra behandling. I första behandlingen instämde riksdagen i social- och hälsovårdsutskottets förslag att lagförslaget i medborgarinitiativet förkastas. Nu kan riksdagen besluta om eventuella uttalanden.

Debatt

18.09 **Sari Tanus kd:** Arvoisa puhemies! Keskustelu taitetun indeksin ympärillä sen poistamiseen tähtäävän kansalaisaloitteen myötä on käynyt kuumana paitsi eläkeläisten keskuudessa myös muutoin, myös tämän talon seinien sisäpuolella.

Kun valiokunta antoi aloitteesta hylkäävän mietinnön, esitin viime viikolla käsittelyn pohjaksi niin sanottua puoliväli-indeksiä, jota myös useat valiokuntaan tulleet asiantuntijalausunnat ovat nostaneet esiin ja pitäneet oikeudenmukaisena. Muun muassa vakuutusalan asiantuntijat — vakuutusmatemaatikko, sosiaaliturvapolitiikan dosentti ja yhteiskuntatieteiden tohtori Olli Pusa ja sosiaali- ja terveysministeriön ylijohtajana, sen vakuutusosaston päällikkönä toiminut tilastotieteen professori Tarmo Pukkila — ovat esittäneet puoliväli-indeksiä toimivana vaihtoehtona myös pitkällä aikavälillä. Valitettavasti tämäkään ei saanut tässä talossa kannatusta. Pelkkien puheiden sijaan olisi tarvittu toimia.

Arvot ja asenteet vaikuttavat hyvin pitkälti siihen, miten asioita käsittelemme ja mitä pyrimme viemään eteenpäin. Ennen eduskuntavaaleja ja sen jälkeen olen usein puhunut, että asiakas, potilas, on saatava takaisin keskiöön. Lääkäri on hoidettava enemmän potilasta kuin näyttörüutua tai tilastointia. Eurot on ensisijaisesti suunnattava asiakkaisiin ja riittävään henkilökuntaan eikä järjestelmiin. Eläkeläisiin ja järjestelmään, eläkerahastoihin liittyen näyttää valitettavasti olevan niin, että keskiössä on järjestelmä ja eläkerahastot, jotka ovat valitettavasti monille kuin pyhä lehmä, mihin ei saa koskea. Samanaikaisesti itse ihmiset — eläkeläiset, nykyiset ja tulevat eläkeläiset — ovat jääneet kaikista kauniista puheista huolimatta aivan sivurooliin. Kyse on siis isosta joukosta ihmisiä, jotka ovat pitkälti rakentaneet tämän maan hyvinvoinnin ja joille olemme ja tulemme aina olemaan paljosta velkaa.

Tällä hallituskaudella on tehty monia toimenpiteitä, jotka ovat kohdistuneet kaikista heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin, pienituloisiin eläkeläisiin. Tiukasta taloustilanteesta huolimatta eläkeläisiä ei pidä laittaa maksumiehiksi. Eläkeläisten toimeentulo on varmistettava, ja erityisesti kaikkein pienituloisimpien eläkeläisten toimeentulon edel-

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

lytyksiä on parannettava. Eläketurvakeskuksen tilastoista käy ilmi, että lähes kolmasosa eläkkeensaajista, yhteensä 430 000 ihmistä, on tipahtanut alle virallisen köyhyysrajan Suomessa. Euroopan unionin määrittämä köyhyysraja Suomessa on yksineläjällä 1 190 euroa ja kahden aikuisen taloudessa 1 785 euroa per kuukausi. Suomen sosiaali ja terveys ry:n eli SOSTEn laskelmien mukaan 5 000 uutta henkilöä putoaa säästö päätösten seurauksena köyhyysrajan alapuolelle ja samalla suuri joukko tipahtaa köyhyysrajan tuntumaan.

Pienituloisimpia ovat erityisesti iäkkäät ja yksinasuvat naiset. Miesten työeläkkeet ovat keskimäärin korkeampia kuin naisten työeläkkeet. Vuoden 2015 lopussa maksussa olevissa työeläkkeissä eroa oli miesten hyväksi yli 580 euroa. Naisten keskimääräinen työeläke oli 1 167 euroa kuukaudessa ja miesten 1 750 euroa kuukaudessa. Erot johtuvat miesten pidemmistä työurista sekä korkeammasta palkkatasosta naisiin verrattuna. Tähän eroon on puututtava, sillä nämä naiset ovat tehneet merkittävän työn perheen ja lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteiskunnan tulee antaa tälle työlle sen ansaitsema arvo. Merkittävän työn perheen ja lasten hyvinvoinnin — siis koko yhteiskunnan hyvinvoinnin — eteen ovat tehneet monet, monet kansalaiset, erityisesti iäkkäät naiset, jotka saavat kuukausittain alle 1 000 euroa ja alle 800 euroa. Kuka tällä rahasummalla tulee normaalisti toimeen nyky-Suomessa? Monien on yritettävä tulla tällä toimeen — vaikka leipäjonoissa tuon tuostakin seisten ja sosiaalitoimen luukulle jonottaen. Monille ikäihmisille tämä on niin nöyryyttävää, että yrittävät taiteilla muutoin. Pienituloisten eläkeläisten aitoon hätään on puututtava. Mikäli eduskunnalta löytyy tahtotilaa, niin käytössämme on kyllä erilaisia vaihtoehtoja eläkeläisten tilanteen parantamiseksi.

Esitänkin, että eduskunta hyväksyy seuraavan lausuman: "Eduskunta edellyttää, että hallitus aloittaa valmistelun takuu-, kansan- ja pienten työkyvyttömyyseläkkeiden tuntuvan korotuksen toteuttamiseksi sekä pienten eläkkeiden verotuksen keventämiseksi ja että hallitus aloittaa neuvottelut niin sanotun elinkustannuskorin sisällön tarkistamisesta huomioidakseen siinä paremmin eläkeläisten elinkustannusmenot ja selvittää mahdollisuudet eläkeläisille keskeisten palvelumaksujen alentamiseksi ja etuuksien korottamiseksi."

Lisäksi toisena lausumana ehdotan: "Eduskunta edellyttää, että hallitus aloittaa keskustelut pienten työeläkkeiden kertaluonteisen korotuksen aikaansaamiseksi ja että hallitus käy vuoropuhelua eläkeyhtiöiden kanssa ikääntyvän väestön hyvää hoitoa ja erityisesti köyhien eläkeläisten hyvinvointia edistävien kotimaan investointien ja sijoitusohjelmien edistämiseksi." Sana "kertaluonteinen" ei tarkoita tässä sitä, että yhden kerran eläke maksetaan korkeampana ja sitten palataan entiseen, vaan että kerralla korotetaan merkittävästi ja siitä eteenpäin indeksikorotuksin lisää.

Eläkerahastoissa on tällä hetkellä noin 190 miljardia euroa rahaa. Tohtori Olli Pusan mukaan eläkerahastot ovat valtavan paljon suurempia kuin mitä arvioitiin järjestelmää luotaessa tarvittavan. Ne ovat Suomen suurimmat rahastokeskittymät, ja niiden valta-asema suomalaisessa yhteiskunnassa on jo epäterveellisen suuri. Rahastojen varallisuudesta arviolta 120 miljardia euroa on ulkomaisissa sijoituksissa. Voidaan katsoa, että 120 miljardia euroa on irrotettu Suomen kansantaloudesta ja siirretty rahoittamaan ulkomaista yritystoimintaa. Tämä on niin suuri rahasumma, että siitä jo pienen murto-osan käyttämisellä ikääntyvän väestön hyvää hoitoa ja erityisesti köyhien eläkeläisten hyvinvointia edistäviin kotimaan investointeihin, sijoitusohjelmiin olisi suuri merkitys monelle ikäihmiselle.

Toivon, että nämä lausumat saavat kannatusta ja äänestyksessä monet valitsevat toiminnan pelkkien puheiden sijaan. Meidän seniorimme ovat apumme ansainneet.

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

18.17 Markus Mustajärvi vas: Arvoisa puhemies! On hyvä, että eläkeläisten toimeentulo, sekä nykyisten että tulevien, on saatu laajaan keskusteluun myös täällä eduskunnassa. Itsekin allekirjoitin tämän kansalaisaloitteen ja olen aina kaikissa eduskuntaäänestyksissä äänestänyt indeksien korjaamisen puolesta, eikä vasemmistoliiton tuore eläkepoliittinen linjaus sitä sulje pois. Sitä en tosin ymmärrä, miksi kansalaisaloitteessa otettiin lähtökohdaksi täysimääräinen palkkaindeksi. Jos lähtökohta olisi ollut puoliväli-indeksi, niin paine eduskunnassa olisi ollut varmaan kovempi ja aloitteen vastustajilla kovempi työsarja.

Mutta ajattelin puhua siitä, mistä koko prosessin aikana on puhuttu vähemmän, eli korporaatioitten vallasta. Heti kun kansalaisaloite tuli julki, eläkeyhtiöt ja niiden hallituksissa istuvat korporaatioiden edustajat aloittivat vimmatun vyöryttämisen aloitetta ja indeksien korjaamista vastaan, niin kuin ovat tehneet aina ennenkin. Kerta toisensa jälkeen korporaatioitten edustajat kertoivat, milloin mikäkin asia on mahdoton tai epärealistinen. Tässä suhteessa on ollut aivan se ja sama, kummasta työmarkkinaosapuolesta puhutaan. Eliittiä se on eläke-eliittikin, enkä puhu nyt eläkkeensaajista vaan niistä, jotka istuvat isolla palkalla toisten rahojen päällä.

Eläkeyhtiöt ja -organisaatiot ovat rakentaneet eräänlaisen kartellin ainoaan oikeaan totuuteen, ja puolueet on velvoitettu noudattamaan niiden tahtoa. Kun aikajänne on tarpeeksi pitkä, vähintään kymmeniä vuosia, niin voi väittää melkein mitä tahansa. Toteen näyttäminen on huomattavan paljon vaikeampaa. Kaikkein vastenmielisintä on ollut havaita, kuinka kevyesti asetetaan vastakkain tämän päivän köyhät huomispäivän köyhien kanssa. Ne, jotka ovat halunneet sivuuttaa aloitteen, ovat halunneet kuunnella vain yhtä ainoaa oikeaa totuutta, jota on toistettu julkisuudessa. Esimerkiksi sellaisen vakuutusmatemaatiikon, tohtorin ja asiantuntijan kuin Olli Pusan vaihtoehtoiset laskelmat on haluttu sivuuttaa ja vaieta täysin. Hänen asiantuntemustaan, kokemustaan ei varmaan kukaan tässä salissa voi kiistää. Pusa toteaa muun muassa: "Lopputulostulevaisuudessa on suorastaan kammottava. Suomea hallitsee pari työeläkeyhtiötä, joiden tase on samaa kokoluokkaa kuin Suomen bruttokansantuotteen. Ja tätä kehitystä edistämässä ovat jo nyt eri tahot hämmästyttävän kuuliaisesti." Miksi sitten näin on tapahtunut? Työeläkeyhtiöt hallinnoivat eläkevaroja, valtavaa omaisuusmassaa. Ne haluavat pitää kiinni vallastaan eivätkä luovu vapaaehtoisesti mistään.

Koko kansantalouden kannalta on oleellista, mihin eläkevaroja sijoitetaan, kotimaahan vai ulkomaille, minkälaisiin yrityksiin ja millaisilla riskeillä ja tuotto-odotuksilla, sijoitetaan ne moraalisesti, eettisesti ja kansantaloudellisesti kestäväällä tavalla.

Arvoisa puhemies! Eläkeläisiäkin on joka lähtöön. On hyvin toimeentulevia eläkeläisiä, joiden kuukausieläke saattaa olla enemmän kuin jonkun toisen vuositulot. Sitten on niitä, jotka eivät tule toimeen, aina eivät edes pitkän työuran jälkeen. Vielä hankalampi tilanne on niillä, joiden työura on ollut vajaa ja rikkonainen. Jos eläkeköyhyyteen halutaan puuttua, tarvitaan heti vaikuttavia toimia, muun muassa takuu- ja kansaneläkkeen tasokorotus, pienten työeläkkeiden ja kansaneläkkeiden uudenlaista yhteensovittamista ja eläkkeiden verokohtelun oikaisemista, mutta tarvitaan myös oikeudenmukaisempaa indeksijärjestelmää, joka estää uusien ja uusien eläkeläisköyhien ryhmien syntymisen. Vääränlainen indeksi on hiljainen rosvo, joka käy salakavalasti kukkarolla kuukausi kuukauden ja vuosi vuoden jälkeen.

18.22 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Ikäihmisten köyhyys on todellinen ongelma. Eläkeläisistä 13 prosenttia on pienituloisia, saman verran kuin koko väestö-

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

stä keskimäärin. Eläkeläisköyhyyttä on kuitenkin eniten yksinasuvien joukossa. Kaikkein eniten pienituloisia eläkeläisiä on yli 75-vuotiaiden yksinasuvien joukossa, joista joka neljäs, 25 prosenttia, on pienituloinen. Yksinasuvista naisista jopa 27 prosenttia on pienituloisia.

Tilastotieto siitä, että eläkeläisten ostovoima on keskimäärin hieman eurooppalaista keskitasoa parempi tai että tuloerot eläkeläisten välillä ovat meillä EU-keskitasoa pienemmät, ei pienituloisen eläkeläisen tilanteessa paljon lohduta. Eläkeläisköyhyys on Suomessa ongelma, johon on löydettävä ratkaisuja. Monilla eläkeläisillä takuueläke tai kansaneläke ja pieni työeläke eivät riitä turvaamaan edes perustoimeentuloa, vaan eläkkeen lisäksi on turvauduttava asumistukeen tai jopa toimeentulotukeen päivittäisen arjen pyörittämiseksi. Kun ihminen on ikänsä tehnyt töitä, tuntuu monesta eläkeläisestä väärältä ja nöyryyttävältä se, että hän joutuu eläketurvansa lisäksi hakemaan toimeentulotukea.

Eläkeläisten toimeentulo muodostuu kokonaisuudesta. Tähän kuuluvat eläketulon lisäksi muut etuudet, verotus sekä maksut ja palvelut. Varsinkin pienituloisten eläkkeensaajien ostovoima on viime vuosina heikentynyt. Tämä ei ole oikein. Takuueläkkeen korotuskin on parissa vuodessa syöty pois, kun huomioidaan muut ratkaisut. Kyse on pitkäaikaisesta kehityksestä.

Eläkeläisköyhyys ja pienituloisuus ovat todellisia ongelmia, joihin on löydettävä ratkaisut. Paras tapa kaikkein pienituloisimpien eläkkeensaajien aseman parantamiseksi on takuueläkkeen korottaminen ja kansaneläkkeen tason parantaminen tekemättä samalla heikkennyksiä indekseihin. Myös verotuksen keventäminen on tehokas keino parantaa toimeentuloa. Tämä ei toki kaikkein pienituloisimpia auta. Hyviä tapoja pienituloisen eläkeläisen aseman parantamiseksi ovat myös palvelumaksujen ja maksukattojen alentaminen, lääkekorvausten tason parantaminen, asumistuen ja eläkkeensaajan hoitotuen kehittäminen, aivan päinvastoin siis kuin hallitus on toiminut.

Me sosiaalidemokraatit yhdyimme valiokunnan näkemyksiin siitä, ettei työeläkeindeksin muuttaminen täydeksi ansioindeksiksi ole toimiva ratkaisu pienituloisten työeläkeläisten aseman kohentamiseen, mutta olemme jättäneet vastalauseen, koska katsomme, että mietinnössä ei puututa riittävästi eläkeläisköyhyyteen ja pienituloisten eläkeläisten toimeentulon turvaamiseen. Esitimme siis lausumaa, pontta, jossa valiokunta olisi edellyttänyt hallitukselta toimenpideohjelmaa eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi ja eläkeläisten toimeentulon turvaamiseksi. Tähän hallituspuolueet eivät kuitenkaan yhtyneet. Tästä syystä jätimme asian valiokuntakäsittelyssä asiasta vastalauseen, ja tästä syystä esitän vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen nyt myös tässä toisessa käsittelyssä.

Arvoisa puhemies! Eläkeläisköyhyys ja pienituloisuus on tunnistettava, ja eläkeläisten aseman helpottamiseksi tarvitaan ratkaisuja, joilla kohtuullinen toimeentulo voidaan turvata. Edellytämme vastalauseessa, että hallitus laatii nopeasti toimenpideohjelman eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi ja eläkeläisten toimeentulon turvaamiseksi. On valitettavaa, etteivät hallituspuolueet voineet yhtyä tähän näkemykseen. Se on ikävää kansalaisaloitteen allekirjoittaneiden ihmisten kannalta, jotka onnistuivat määrätietoisella työllään nostamaan köyhien eläkeläisten ja pientä työeläkettä saavien eläkeläisten toimeentulon vahvasti julkiseen keskusteluun. Se on ikävää myös kaikkien niiden pienituloisten eläkeläisten kannalta, jotka ovat odottaneet tätä kansalaisaloitteen eduskuntakäsittelyä. Vaikka siis kansalaisaloitteen mukainen indeksimuutos ei ole ratkaisu pienituloisten eläkeläisten toimeentuloon, meidän mielestämme olisi erittäin tärkeää, että mietimme keinoja ja

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

pystymme tekemään yhteisiä päätöksiä pienituloisten eläkeläisten arkisen toimeentulon helpottamiseksi.

Eläkeläisten toimeentulo on kokonaisuus, jossa yksi parannuskeino ei voi korjata jokaista ongelmaa, vaan tämä vaatii useita eri toimenpiteitä. Tästä syystä esitän vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen. Eli esitämme vastalauseemme lausumassa: "Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii nopeasti toimenpideohjelman eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi ja eläkeläisten toimeentulon turvaamiseksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää ikääntyneiden naisten ja pieniä työeläkkeitä saavien asemaan. Osana kokonaisuutta tulee selvittää muun muassa vaihtoehdot kansaneläkkeen tasokorotuksen tekemiseksi ja verotuksen muuttamiseksi sekä eläkkeensaajien asumistuen, palvelujen ja palvelumaksujen vaikutus. Ohjelma tulee tuoda eduskunnan käsittelyyn selontekona syksyllä 2017."

Arvoisa puhemies! Eläkeläisten pienituloisuus on tosiasia, johon voidaan vaikuttaa poliittisin päätöksin. Me sosiaalidemokraatit olemme nyt avanneet keskustelun ja esittäneet erilaisia keinoja eläkeläisten aseman kohentamiseksi. Vaikka hallitus ei haluakaan laatia esittämäämme toimenpideohjelman eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi ja eläkeläisten toimeentulon turvaamiseksi, odotamme edelleen, että hallitus tarttuisi tavalla tai toisella tähän yhteistyötarjoukseen ja toisi omat vaihtoehkonsa selkeästi tähän keskusteluun.

18.27 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! On syytä vielä lausua kiitokset Kimmo Kiljuselle ja kansalaisaloitteen tekijöille. Näen nimittäin kyllä sen, että tämä lopputulos on kuitenkin osavoitto aloitteen tekijöille. No miksi? Siksi, että se nosti eläkeläisköyhyyden ja pienituloisten eläkeläisten kokeman epäoikeudenmukaisuuden laajaan julkiseen keskusteluun.

Toiseksi, kiitos sosiaalidemokraattien, tämä aloite on myös johtamassa tuloksiin. Sosiaalidemokraattien vastalause nähdäkseni, mielestäni, pelastaa tärkeän kansalaisaloitteen kunnialliselle ja arvoisensa käsittelyn tasolle. Meidän nimittäin on syytä muistaa, että aloitteen takana on kymmeniätuhansia eläkeläisiä, jotka ovat kokeneet aidosti tämän eläkeläisköyhyyden ja eläkkeiden kehityksen epäkohdan. Meillä on, hyvät kollegani, lähes 900 000 pientä työeläkettä saavaa eläkeläistä. Kyllä nimittäin 1 500 euroa kuukaudessa eläkettä on pieni eläke, ja tällaisia eläkeläisiä on lähes 900 000. Uskon, että tämä kansalaisaloite tulee jättämään ison jäljen tuleviin eläkekeskusteluihin. Ja sanon nyt vielä pikkasen kriittisesti sen, että kaikella kunnioituksella sosiaali- ja terveystieteiden tekemää työtä kohtaan ilman tätä sosiaalidemokraattien syvällistä, perusteellista vastalauseetta olisi jäänyt kuva, että valiokunnan kanta on jotenkin niin kuin eläkeasiantuntijan pitämä puheenvuoromme eläkejärjestelmästä. Siis se oli sillä tavalla minusta vähän hengetön.

Olen ollut tyytyväinen siitä, että Eläkkeensaajien Keskusliitto on tullut jo nyt mukaan siihen keskusteluun, kun haluamme tämän köyhyysohjelman teon rinnalla puuttua ja vaikuttaa pieniin työeläkkeisiin. Itse asiassa tahtotila on nostaa niiden tasoa. Itse näen, että tässä haluamme kuljettaa näitä kahta asiaa eteenpäin: köyhyysohjelmaa, sitovaa toimenpideohjelman, ja pientä työeläkettä saavien aseman parantamista.

Tämä EKL:n esitys on sillä tavalla mielenkiintoinen, että heillä on tällainen tuloeroja kaventava työeläkkeitten indeksikorotusmalli, joka koostuisi kiinteästä prosenttitarkistuksesta ja sen päälle tulevasta kiinteästä euromääräisestä osasta. Eli korotusvarasta esimerkiksi kaksi kolmasosaa menisi euromääräiseen tarkistukseen ja yksi kolmasosa prosenttitarkistukseen. Ja mikä mielenkiintoisinta, Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry:n jäsenjärjestöjen TNS Gallupilla vuonna 2016 teettämän Huomisen kynnyksellä -tutkimuksen mu-

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

kaan tämä EKL:n indeksimallin tavoite sai valtavan kannatuksen puoluekantaan, ikään tai muuhunkaan taustamuuttujaan katsomatta. Kaikista vastanneista 86 prosenttia oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa.

Arvoisa puhemies! Niinpä minun on helppo nyt kannattaa edustaja Elorannan esitystä vastalauseen 1 mukaisesta lausumaesityksestä.

18.32 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin minäkin haluan osaltani kiittää kaikkia näitä kansalaisaloitteen tekijöitä, suunnittelijoita, allekirjoittajia ja nimien kerääjiä, koska tosiasia on, että ilman tätä kansalaisaloitetta me emme tänään tässä keskustelisi eläkeläisten tilanteesta. Tosin täytyy sanoa, että hieman ihmettelen kyllä sitä, miksi sosiaalidemokraatit jättivät toveri Kimmo Kiljusen yksin aloitteensa kanssa. [Jukka Gustafsson: Miten niin yksin?] Toverin voi siis jättää, nyt se on todistettu. — Voitte tähän kohta vastata, mielelläni kuulen vastauksen.

Kansalaisaloitteen tavoite on parantaa pienituloisten eläkeläisten tulotasoa ja elämää, ja tavoite on kannatettava. Uskon kaikkien kansanedustajien haluavan samaa, mutta niin kuin usein tässä talossa, tahto ja lupaukset kulkevat eri rataa kuin teot. Taitavat eläkeläiset nukua pois ennen kuin löytyy sellainen eduskunta, joka oikeasti tekee jotain näiden 430 000:n köyhyteen ajautuneen eläkeläisen auttamiseksi. Nykyisen hallituksen eläkeläisiin kohdistuvat toimet ovat lisänneet todistettavasti eläkeläisköyhyyttä, ja jos tähän asiaan ei puututa, sitten tässä käy niin, että ennen kuin tämä vaalikausi on ohi, meillä on varmasti jo yli 500 000 pienituloista eläkeläistä köyhyysrajan alapuolella.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen lausunto kuvaa hyvin eläkeläisten tilannetta. Kenellekään ei ole epäselvää, kuinka huonosti Suomi kohtelee pienituloisia eläkeläisiä. Täällä on nyt tehty monia lausumia tilanteen parantamiseksi, ja toivon, että kaikki niistä menisivät läpi. Ihan mikä keino tahansa tuntuu tällä hetkellä hyväksyttävältä, jotta eläkeläisten tilanne oikeasti paranee. Täällä on monenlaisia ohjelmia tehty ja toteutettu, ja Suomi on oikein kuntoutunut siinä, että on ongelma mikä tahansa, niin me teemme siitä akateemisen tutkimuksen, me teemme siitä erilaisia selvityksiä ja pohdimme strategioita, mutta harvoin menemme suoraan asiaan, puutummme ongelmaan ja laitamme niin sanotusti hanskat käteen ja alamme hommiin.

Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Sari Tanuksen tekemiä lausumia 1 ja 2. Vähintään niiden pitäisi löytää päivänvalo. Kannatan myös sosiaalidemokraattien tekemiä lausumia. Kannattaisin niitäkin, mitkä eivät täällä vielä ole, koska niin huolestuttava tämä tilanne on. Toivon, että kukaan ei provosoidu tästä väärällä tavalla, mutta jotenkin tuntuu, että on väärin näitä eläkeläisiä kohtaan, että pitää kerätä 50 000 nimeä, jotta saa oikean keskustelun aikaiseksi niistä ihmisistä, jotka, niin kuin edustaja Tanus sanoi, ovat rakentaneet tämän maan, antaneet työllensä panoksen — niin kuin minunkin äitini, pienituloinen, teki kolmea työtä pitääkseen nelihenkisen perheen edes jonkinlaisessa leivässä. Kunnioitan näitä ihmisiä tänään tällä puheella. — Kiitoksia.

18.36 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos rakentavasta puheenvuorosta. Eräs yksityiskohta oli kuitenkin sellainen, että halusin sitä kommentoida. Olen itse allekirjoittanut tämän Kiljusen nimellä kulkevan kansalaisaloitteen sillä ajatuksella — niin kuin uskon monien muidenkin tehneen — että kuitenkin se päätavoite itse asiassa on ollut kulkea asteittain kohti puoliväli-indeksiä. Ja kun käytin äsken puheesani ilmaisua, että on kuitenkin osavoitto allekirjoittaneelle, niin viittasin nyt erityisesti sii-

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

hen, että tässä sosiaalidemokraattien vastalauseessa halutaan ottaa merkittävä askel nimenomaan, jotta parantaisimme pientä työeläkettä saavien asemaa. Että ei se nyt kyllä ihan sitä tarkoita, veli hyvä, että oltaisiin jätetty toveri Kiljunen yksin, ei todellakaan.

18.38 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy ottaa huomioon, että eläkeläisten toimeentulo on kokonaisuus, jossa yksi parannuskeino ei voi ratkaista kokonaista ongelmaa. Aika usein näiden kansalaisaloitteiden käsittelyt ovat sellaisia, että niitä ei ole mahdollista hyväksyä tuosta noin vain, vaan yleensä tarvitaan tautstaksi laajempi selvitys, missä selvitetään erilaisia asioita. Minusta tämä aloite on juurikin onnistunut hyvin tässä tavoitteessa. Nyt saadaan tämmöinen, tai ainakin meidän vastalauseemme esittäjän mielestä pitäisi lähteä liikkeelle, laajapohjainen selvitys, jossa selvitetään kaikki eri keinot, jotka ikääntyneiden ihmisten köyhyyteen vaikuttavat.

Siinä mielessä emme millään tavalla ole aloitteen tekijöille kääntäneet selkäämme vaan arvostamme kovasti sitä keskustelua, mitä tämän taustalla on. Että nyt en kyllä oikein ymmärrä edustajan esitystä siitä, että olisimme selkämme kääntäneet. Näin ei suinkaan ole, vaan aivan päinvastoin.

Puhemies Maria Lohela: Ja listalle.

18.39 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Erityisesti kaikkein pienimpien eläkkeiden jälkeensääneisyys on kieltämättä vakava yhteiskunnallinen ongelma. Elinkustannukset ja niistä erityisesti vuokrat ovat kohonneet nopeasti. Asumisen kalleus aiheuttaa pulmia monelle pienituloiselle eläkeläiselle varsinkin suurissa kasvukeskuksissa.

Mitä asuntojen ja asumisen hintoihin tulee, niin eduskunta on tällä vaalikaudella joustavoittanut merkittävästi kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvää lainsäädäntöä. Tänäkin on käsitelty esitystä maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta. Jatkossa tulee käydä keskustelua myös muun muassa yleishyödyllisten asuntoyhteisöjen ylisuurten voittojen hyväksyttävyydestä ja keinoista, joilla näihin voidaan puuttua vuokratason kohtuullistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Ongelmia toimeentulon kanssa on erityisesti pienituloisimmilla eläkeläisillä. Työeläkkeiden indeksikorjaus nostaisi luonnollisesti suuria eläkkeitä euromääräisesti enemmän kuin pieniä. Lisäksi on otettava huomioon se, että taitetun indeksin korjaamisen toteutuessa pieniä työeläkkeitä saavien henkilöiden osalta kansaneläke pieneneisi puolella korotuksen määrästä. Näin ollen pienituloisimmat eläkeläiset olisivat myös suhteellisesti pienimmät hyötyjät. Mallia voidaan tietenkin jatkokehittää oikeudenmukaisempaan suuntaan.

Arvoisa puhemies! Haluan lopuksi kiittää sosiaali- ja terveysvaliokuntaa siitä, että se on kiinnittänyt mietinnössään huomiota eläkeläisten aseman parantamisen tärkeyteen ja siihen parhaiten sopiviin keinoihin. Esimerkiksi mietinnössä mainitulla tavalla takuueläkettä on jo korotettu merkittävästi tällä vaalikaudella, mikä helpottaa monen eläkeläisen toimeentuloa. Myös sosiaalidemokraattien vastalauseessa on todettu se, että takuueläkkeen korotus on pienituloisten eläkeläisten asemaa parhaiten helpottava toimenpide.

18.41 Sari Tanus kd: Arvoisa puhemies! Edustaja Gustafssonille, Elorannalle ja muille sosiaalidemokraateille sanoisin, että siinä missä sosiaalidemokraatit ovat puhuneet ja puhuneet paljon, kristillisdemokraatit ovat esittäneet käytännön toimia. Me tiedämme, että

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

jos taitettua indeksiä ei olisi otettu käyttöön, meillä ei olisi nyt niin paljon eläkeläisköyhiä. Niin kuin puheessani sanoin, esitin viime viikolla puoliväli-indeksiä käsittelyn pohjaksi. Se olisi ollut parannus nykyiseen tilanteeseen jatkoa ajatellen, ja vaikka sali oli melkein puolillaan sosiaalidemokraatteja, niin ei yksikään — ei yksikään — sosiaalidemokraatti kannattanut puoliväli-indeksiä. Nyt lausumassaan sosiaalidemokraatit ehdottavat toimenpideohjelmaa ja selvityksiä, eli he peräänkuuluttavat selontekoa, mikä pitäisi tuoda eduskuntaan syksyllä. Mutta siinä samassa me kristillisdemokraatit esitimme — siis minä esitin ja toinen kristillisdemokraatti Antero Laukkanen kannatti — konkreettisia käytännön toimia, joilla konkreettisesti parannetaan eläkeläisten, erityisesti pienituloisten eläkeläisten, tilannetta. Eli tältä perustalta minä en millään, missään nimessä voi hyväksyä ajatusta, että sosiaalidemokraatit ovat ikään kuin vieneet tätä kansalaisaloitetta tai sen jatkomainnkeina asiaa eteenpäin. Tietysti on hyvä tehdä selontekoja ja selvittää asioita, mutta niin kuin viime viikolla sanoin: Kun meillä on paljon tietoa eläkeläisköyhyydestä ja kaiken kaikkiaan ikäihmisten tilanteesta, niin minä näkisin, että meidän tarvitsisi jo enemmän tarttua käytännön toimiin, ruveta käyttämään aikaa ja käsiä siihen, että me formuloimme käytännön toimia, mitkä parantavat konkreettisesti pienituloisten eläkeläisten tilannetta. Selvitykset, selonteot ovat tietysti hyviä, mutta minusta on aika tarttua käytännön toimiin, ja sitä me yritämme tehdä. Lausumat ovat teillä luettavissa, ja niissä on useita käytännön toimia.

18.43 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä se on nyt niin, että ei täällä eduskunnassa voi kovin pienillä selvityksillä asioita lähteä päättämään, vaan aina kun asioita muutetaan, niin sen kuitenkin pitää perustua virkamiesvalmisteluun, mitä ministeriössä tehdään, ja asioita pitää selvittää laajasti ja monet asiat huomioon ottaen. On tosi tärkeää, että eduskunta tekee päätöksiä tällä tavalla.

Mitä taas tulee takuueläkkeen korottamiseen — mikä on sinänsä hyvä asia, mutta on ikävää kyllä, että hallitus on muilla toimillaan syönyt tämän hyvän päätöksensä vaikutukset — viime vuonna annoitte kansaneläkeindeksin laskun, 0,4 prosenttia, myötä syödä takuueläkettä ja tosiaan tänä vuonna leikkasitte kansaneläkeindeksiä 0,25 prosentilla ja jäädytitte sen seuraavaksi kolmeksi vuodeksi. Eli hyvä päätös takuueläkkeen korottamisesta tulee kyllä tällä tavalla syötyä, että siinä mielessä se vähän sitten lyö korvalle näitä hyviäkin päätöksiä, mitä hallitus on tehnyt.

18.44 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikella kunnioituksella edustaja Tanuksen esityksiä kohtaan: on tietysti olennainen ero, jos sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä yhdessä valiokuntaryhmän kanssa ehdottaa ja on sitoutunut puoluekokouspäätöksensä mukaisesti parantamaan pientä työeläkettä saavien asemaa ja myöskin kaikkein köyhimpien eläkeläisten asemaa. Jos olen ymmärtänyt oikein, niin edustaja Tanuksella ei ole sen paremmin oman puolueensa tukea takana kuin eduskuntaryhmänsäkään, mutta se nyt nähdään sitten. Mutta niin kuin sanottu — nähdään sitten huomenna.

18.45 Sari Tanus kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraateilla puolueena on ollut kautta vuosikymmenten yksi sydämenasia: heikompiosaiset, vähempiosaiset, rinnalla kulkeminen, auttaminen. Siinä mielessä tuntuu jotenkin aika oudolta, että kokenut kansanedustaja Gustafsson esittää tuommoisia väitteitä. [Jukka Gustafsson: En

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

minä tuota ole kiistänyt! Jos ajattelee ja luette kristillisdemokraattien ohjelmia, käytte siellä sivuilla ja niin edelleen, minusta on itsestään selvää, että mitään erillistä puoluekokouspäättöstä ei tarvita, jotta me tekisimme työtä vähempiossaisten köyhien kansalaisten eteen. Niin takuu-, kansan- kuin pienten työkyvyttömyyseläkkeiden tuntuvaa korotusta olen lausumassa ehdottanut ja monia muita käytännön toimia.

Mutta niin kuin sanottu, tässä salissa on paljon puhetta. Minä kaipaisin jo enemmän tekoja ihan jokaisen puolueen kansanedustajalta.

Puhemies Maria Lohela: Ja listalle.

18.46 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on valtavan tunteisiin menevä keskustelu siinä mielessä, että yksikään puolue tässä salissa ei ole tehnyt riittävästi eläkeläisten hyväksi. Jokainen on puhunut riittävästi eläkeläisistä. Jokainen on esittänyt omia näkemyksiään siitä, miten asiat paranisivat. Mutta yksikään puolue ei ole tehnyt riittävästi, ei kristilliset eikä kukaan muukaan sen eteen, että eläkeläisillä olisi tänä päivänä se tilanne, että he voisivat kokea itsensä ja elämänsä arvokkaaksi. Tästä haluan keskustella.

Ymmärrän senkin, että Kiljusen tekemän kansalaisaloitteen keino ei ehkä ollut paras mahdollinen, mutta sen tavoite oli aito ja vilpitön, ja siihen olisi voinut valiokunta tarttua ja sosiaalidemokraatit olisivat voineet tarttua, että tukevat kansalaisaloitteen henkeä, muuttavat ehkä sitä varsinaista esitystä, mikä siellä on, mutta tukevat sitä. Näin ei tapahtunut.

18.47 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloite taitetun indeksin poistamiseksi ja palaamiseksi ansiosidonnaiseen indeksiin on mielestäni jälkiviisasta puhetta siitä tilanteesta, mihin Suomen eläkeläiset ovat joutuneet. Edustaja Jukka Gustafssonin käyttäytyminen tässä asiassa mielestäni kuvaa parhaiten tämän asian ongelmaa: Edustaja Gustafsson äsken käytti oman puheenvuoronsa — äsken työhuoneessani seurasin suurella innolla tätä keskustelua — ja hän on allekirjoittanut tämän aloitteen mutta sitten valiokuntakäsittelyssä taas sen kieltänyt. Tietysti saavutetaanhan tässä se etu, että kun sitten vaalikentillä puhuu, niin voi yhdessä paikassa sanoa, että minä kannatin tätä aloitetta ehdottomasti, ja sitten kun menee toiseen paikkaan, niin jos siellä saa aika sapekasta palautetta, voi sanoa, että en minä sitten kannattanutkaan, koska minä valiokuntakäsittelyssä tämän kielsin. Muuan herrasmies aikanaan, 2 000 vuotta sitten, kolmesti kielsi ennen kuin alettiin uskoa, mikä se oikea herra on. — Mutta vakavasti puhuen.

Arvoisa puhemies! Hyvät edustajakollegat! [Jukka Gustafsson: Josko minä kuitenkin itse päätän, mitä puhun vaalikentillä!] — Kyllä, kyllä. Edustaja Gustafssonilla on oikeus puhua, mitä hän haluaa, mutta tämä kuvaa tämän tilanteen hulluutta, että samaa aloitetta voi kannattaa ja vastustaa ja vielä sujuvasti väittää molemmissa tapauksissa olevansa oikeassa.

Minä sen sijaan suren eläkeläisten puolesta. Se on se suurin murhe. Meillä Suomessa on noin 100 000 eläkeläistä, jotka nauttivat niin pientä eläkettä, että heidän elämänsä ei varmasti kovin ruusuilla tanssimista ole. Ja mikä olisi keino? Se ei varmasti ole tämä taitetun indeksin poistaminen heidän asiansa auttamiseksi. Se ei ole se keino. Se on se keino, että nostamme takuueläkkeen noin 1 000 euroon — tai millä nimellä sitä sitten aikanaan kutsumme — ja nostamme pienimmän kansaneläkkeen alarajan 1 000 euroon, jolloin annamme jokaiselle ihmiselle tämän jäädessä eläkkeelle, joko täysiaikaisen palvelun jälkeen tai esimerkiksi jäädessä työkyvyttömyyseläkkeelle sairauden takia, arvokkaan vanhuuden

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

1 000 euron eläkkeellä. Sillä ei pärjää Helsingissä, ei tietenkään pärjää, mutta maaseutulosuhteissa varmasti pärjää, ja moni tämän päivän suomalainen eläkeläinen monta sataa euroa pienemmällä eläkkeellä pärjää hyvin.

Meidän kansanedustajien kunnioitus kansalaisten silmissä ei lähde siitä, teemmekö me aloitteita ja vaadimmeko aloitteiden jälkeen taas uutta tutkimusta tai selvitystä, taas uutta aloitetta. Ei varmasti kansalaisten kunnioitus meitä kohtaan lähde siitä, että me teemme selvityksiä selvityksien jälkeen nähdessä koko ajan, mikä se todellinen ongelma on: ihmisten köyhyys. Tämä maa on rikkaampi kuin koskaan Suomen itsenäisyyden historian aikana. 100 000 eläkeläistä kaipaasi tämän oikaisun. Ja aikanaan kun Kimmo Kiljunen kansanedustajana ollessaan hyväksyi tämän taitetun indeksin ja nyt rupeaa vaalien alla taas puuhaamaan, että se indeksi on poistettava, niin minulla ainakin herää mielessä, että onko-han tässä nyt ihan rehellistä peliä kysymyksessä vai onko tässä kysymys jonkunasteisesta populismista, josta meitä kansanedustajia aina syytetään.

Tunnen suurta surua niitä ihmisiä kohtaan, jotka joutuvat tämän tällaisen arvottoman näytelmän kohteeksi. Ensin heitä kiitetään, että taitettu indeksi poistetaan, ja kehutaan, että tämä tilanne parannetaan, sitten tullaan eduskunnan valiokuntaan, jossa tämä aloite yksimielisesti kumotaan, ja sen jälkeen vielä täällä salissa, voisi käyttää termiä, viisastellaan siitä, että pitäisi tehdä tutkimus tai joku selvitys tai joku muu mahdoton manööveri, jossa monta tutkijaa istuu pöydän ääressä tutkien papereita ja antaen lausunnon ja siitä taas äänestetään, vaikka ongelma on maailman yksinkertaisin. Suomen Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus tällä hetkellä takuuvarmasti tietävät joka ainoan henkilön, jolla on alle 1 000 euroa eläkettä. Joka ihminen on tiedossa. Tiedämme myös sen, että jos taitettu indeksi, tämä aikanaan hyväksytty indeksimenettely, poistettaisiin, palattaisiin vanhaan, niin kaikista suurimmat eläkeläiset hyötyisivät siitä kaikista eniten ja se kaikista pienin eläkeläinen kaikista vähiten, ei juuri ollenkaan. Siitä huolimatta eduskunta tästä asiasta puhuu paljon ja tietää vallan hyvin, joka ainoa meistä tietää, mitä tälle pitäisi tehdä. Tällä me ammusse omaan jalkaamme, hyvät kansanedustajakollegat. Emme varmaan ansaitse sitä kunnioitusta, mitä nämä pienet eläkeläiset varmasti kaipaavat niiltä ihmisiltä, jotka ovat heidän puolestaan asioista päättämässä. Kyllä mielestäni päätöksenteon moraalillakin pitää joku taso olla. Emme voi ihan päättömiä täällä puhua.

Lopuksi, arvoisa puhemies, vielä tästä käsittelyssä olevasta asiasta se, miksi me tähän tilanteeseen olemme joutuneet. Sosiaalidemokraatit ovat täällä puhuneet — ihme kyllä läksivät tästä salista jonnekin, varmaan on joku tärkeä selvitysenteko meneillään. Oli niin tai näin, mutta kuitenkin: Työmarkkinajärjestöissä sosiaalidemokraateilla on ollut ylivoimainen määräysvalta viimeiset vuosikymmenet, ja sieltä on tämä järjestelmä, jota he ovat pyörittäneet työmarkkinoilla, tuottanut näitä pienipalkkaisia ihmisiä, joille sitten eläke laskeetaan, jotka ovat saaneet sen todella pienen eläkkeen, jolla eivät nyt tule toimeen. Sitten sen jälkeen tehdään täällä aloite, että josko tätä ruvettaisiin jotenkin korjaamaan. Kyllä siinä tulee jälkiviisauden maku aika pahasti minun mieleeni.

En halua ruveta tässä tuomariksi tai tuomioita jakamaan, kuka tässä on äärimmäisen oikeassa tai äärimmäisen väärässä, mutta peräänkuulutan vain sen verran meidän kansanedustajien moraalin perään, että kun me tiedämme tämän ongelman — 100 000 pientä eläkeläistä ja sitten hieman parempaa eläkettä nauttivat työeläkeläiset — heille voitaisiin sitä apua antaa, ja keinonkin me tiedämme. Se minun sydämeeni sattuu, että me tätä asiaa veivamme täällä tietäen ongelman tekemättä sille itse asiassa yhtään mitään. Turhan puheen ajat tämän asian tiimoilta mielestäni ovat jo ohi.

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

18.53 Sari Tanus kd: Arvoisa puhemies! Edustaja Hoskonen puhui erittäin hyvin tilanteesta. Itselleni tämä on ollut tosi hämmentävää. Silloin kun aloite tuli, alkoi se valtava vyörytys eläkeläisjärjestöjen puolelta, lobbaus ja niin edelleen, mutta sosiaali- ja terveysvaliokunnassa varajäsenenä en päässyt tällä kertaa, toisin kuin melkein aina muulloin, niin sanotusti pöydän ääreen, että olisin voinut siellä jo esittää sitä puoliväli-indeksiä. Odotin kovasti kyllä sosiaalidemokraateilta, jotka istuivat pöydän ympärillä useamman naisen ja miehen vahvuudella, esitystä puoliväli-indeksistä, koska he olivat siitä paljon puhuneet ja kyselleet myös asiantuntijoilta, ja myös lausunnoissa asiantuntijat olivat tätä nostaneet esiin, mutta kuinka ollakaan, ei siellä tullut esitystä. Sitten täällä tulee toisenmoista esitystä, ja ikään kuin he vievät vielä asioita eteenpäin. Kyllä tässä on tullut tunne, että vähän riippuen ajasta ja paikasta ja ympärillä olevasta tilanteesta ja ihmisistä puhutaan hyvin monella eri tavalla. Mutta edustaja Hoskonen kuvasi tilanteen varsin hyvin.

Se, minkä haluaisin sanoa edustaja Antero Laukkaselle, on se, että hän puhui viisaita. Ryhmässä useasti sanotaan, että Antero Laukkanen puhuu useasti viisaita, ja taas tänäkin iltana salissa hän puhui erittäin viisaasti ja osui ytimeen, kun sanoi, että mikään puolue ei ole tehnyt tarpeeksi eläkeläisköyhien eteen — mikään puolue, ei tänä vuonna, ei tällä kaudella, ei viime kaudella, ei edeltävien kausien aikana. Jos puolueet olisivat tehneet tarpeeksi eläkeläisten eteen — niiden ihmisten eteen, jotka oikeasti ovat rakentaneet, laittaneet alulle ja pitkälti eteenpäin tyrkkineet tämän maan hyvinvoinnin, niiden ihmisten eteen, joita ilman meillä ei olisi tämän päivän hyvinvointivaltiota; niiden ihmisten eteen mikään puolue todella ei ole tehnyt tarpeeksi — meillä ei olisi tällaista valtavaa eläkeläisköyhien joukkoa. Se on häpeäpilkku Suomessa.

18.55 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hoskonen puhe sisälsi niin paljon hyviä elementtejä, että minä rohkensin toivoa, että hän ihan ottaisi ja monistaisi sen ja jakaisi sen kaikille keskustan kansanedustajille ja tekisivät oikein ryhmäpäätöksen, että tämä eläkeläisten asia hänen puheensa mukaisesti laitetaan käytäntöön. Se olisi upea Suomi 100 vuotta -juhlateko.

18.56 Sari Tanus kd: Arvoisa puhemies! Halusin vielä pyytää puheenvuoron ihan sanoakseni kiitokset kaikille niille ikäihmisille, jotka ovat uurastaneet sen kansalaisaloitteen kanssa, eikä vain kansalaisaloitteen kanssa vaan muutoinkin, jotka ovat yrittäneet omalta osaltaan toimia eläkeläisköyhyyden ja yleensä eläkeläisten tilanteen parantamiseksi. Me yritämme punnertaa eteenpäin ja tehdä voitavamme tilanteen parantamiseksi, mutta niin kuin sanottu, tietysti tässä yhteistyötä tarvitaan. Kristillisdemokraatit on valitettavasti ainakin vielä toistaiseksi pieni puolue, toivottavasti seuraavien vaalien jälkeen paljon suurempi, mutta tässä salissa ja eduskunnassa on kuitenkin puolueita, joitten kanssa voi tehdä yhteistyötä, ja siitä olen iloinnut. Toivoisin, että tässä asiassa puolueet voisivat laajemmassa rintamassa tarttua tähän asiaan vaikka nyt kannattamalla näitä lausumia, viemällä hallituksessa eteenpäin konkreettisia toimia eläkeläisten tilanteen ja erityisesti köyhien, pientuloisten eläkeläisten tilanteen parantamiseksi. Meidän seniorit ovat aikanaan tehneet niin paljon tämän maan ja meidän kaikkien hyvinvoinnin eteen, että sinä vuonna, jolloin Suomi täyttää 100 vuotta, minusta olisi oikeus ja kohtuus, että me toimisimme heidän parhaakseen. He ovat aikanaan tehneet niin paljon, että he ovat apumme ansainneet.

Punkt i protokollet PR 26/2017 rd

18.57 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Ihan lopuksi omalta osaltani tässä asiassa se toteamus vielä, että kunnioitan erittäin suuresti niitä henkilöitä, jotka ovat tämän aloitteen allekirjoittaneet. Uskon suuresti, että he ovat vilpittömällä mielellä asiassa toimineet ja toivoneet asiaan parannusta. Mutta pahoin pelkään myös sitä, että tässä asiassa kaikille allekirjoittajille ei ole kerrottu sitä, mikä tämän suomalaisen eläkeongelman syvin ydin on, niille kaikkein pienituloisimmille eläkeläisille, jotka eivät tästä aloitteesta hyödy mitään, ja sitten tätä kautta heitä on tavallaan harhaan johdettu, jotka kuvittelivat, että tässä voisi parannus asiaan tulla.

No, joka tapauksessa hyvä, että asiat keskustellaan, mutta mielestäni ihmisten harhaan johtaminen ei ole kovin hyvä asia. Se ei ole eduskunnallekaan kunniaksi, jos annetaan ymmärtää, että tällä se asia olisi hoidettu, vaikka itse asiassa se olisi ollut mahdotonta hoitaa tätä kautta. Mutta vanha kansanviisaus tässäkin asiassa pitää paikkansa: sen minkä taakseen heittää, sen edestään löytää. Luulen, että tässä käy niin.

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.